

Struensees Værker, som egentlig fandt Naade for Eftertidens Øjne. Det erkendtes for godt og er ikke blevet rettet siden den Tid. I denne Forordning staa der ogsaa, at det skal være saaledes med Krigsfolk, at de i Gældssager og for Forbrydelser, begaaede udenfor Tjenesten, skulle være under borgerlig Ret, men for Ting, som er begaaede i Tjenesten, under militær Ret. Det blev ophævet i 1778, men det kom ingenlunde deraf, at man i og for sig ansaa Bestemmelsen for uheldig, nej, det laa i noget ganske andet, nemlig i de daværende Straffe. En Soldat var den Gang en kostbar Ting, som det var meget vanskeligt at faa fat paa. Der krævedes en lang Uddannelse, og han havde ogsaa en meget lang Tjenestetid. Naar nu en Soldat blev straffet efter den borgerlige Lov, var Straffen, selv for en ringe Forbrydelse, meget ofte langvarigt Fængsel eller Straffarbejde, saaledes at Folk f. Eks. for et ganske ringe Tyveri kunde komme mange Aar i Tugthuset. Deraf fulgte, at naar en Soldat blev tiltalt ved borgerlig Ret for en Forbrydelse, begaaet udenfor Tjenesten, blev han, som det hedder: „Uduelig for Hs. Majestæts Tjeneste“. Han kom da nemlig til at sidde i Tugthuset. Men blev han dømt ved Militæretaten, havde de fundet paa noget, som den Gang var meget praktisk, og det var, at man straffede ham „paa Kroppen“, som det hed. Og naar efter denne Straf paa Kroppen Smerten var gaaet over, var han lige saa god som før og kunde tjene videre. Det staa rent ud i Forordningen af 1778, at Kongen virkelig ikke kan have, at man tiltaler hans Soldater og gør dem uduelige til Kongens Tjeneste. De skulde derfor lide paa Kroppen, saa kunde de blive ved at tjene. Det er kuriøst, at det saaledes var Forskellen i Straf, som den Gang gjorde Udslaget. Den kan ikke gøre Udslaget nu, thi naar man sammenligner de Straffe, som staa i den militære Straffelov af 1881, med de Straffe, som findes i den borgerlige Straffelov af 1866, er det omtrent det samme. Man kan ingenlunde paastaa, at der er mildere Straffe for de militære end for de civile.

Man kunde derfor spørge, om man ikke ligefrem kunde gøre det saaledes, at kun de Straffe, som vedrøre den militære Tjeneste, altsaa Tjenestesager, blive Krigsret undergivne, men alle andre Straffesager blive holdte udenfor. Det er et Standpunkt, som findes i flere udenlandske Love, men jeg maa tilføje, at det er ikke ganske rent. Det viser sig nemlig, saa snart man

kommer til Undersøgelse af enkelte Tilfælde, at der er en Mængde Spørgsmaal, som komme frem, og hvor man, naar man overhovedet anerkender, at den sagkyndige krigsretlige Behandling kan have Betydning til Sagens Oplysning og rigtige Paadømmelse, saa ogsaa maa erkende, at man ikke kan nøjes med en Henvi-ning til den borgerlige Ret. Naar jeg tager en Forbrydelse som Tyveri, er det ganske klart, at naar f. Eks. en Soldat en Dag paa en Spaseretur kommer forbi et Vindu og ser en Ring ligge der og snapper den, er der ikke Grund til at betragte det som noget militært. Det er tværtimod, maa man sige, yderst civilt, at man paa denne Maade tilegner sig andres Ting. Men hvis man tænker sig, at en Soldat staa paa Post og ser, at der ligger en gammel afskudt Granat, og tager den op og tilegner sig den i den Hensigt at sælge den og faa Penge for den og gør det, maa man indrømme, at det staa i nogen Forbindelse med hans militære Tjeneste, og at der saa kunde være Momenter der, som krævede til Bedømmelse, hensigtsmæssig og retfærdig Bedømmelse, et bestemt militært Moment. Man kunde anføre Hundreder af den Slags Eksempler. Man kunde ogsaa nævne Tilfælde, hvor der var Tale om Bedrageri, begaaet af Militærpersoner. Ja, naar en Militærperson bedrager en anden, spiller falsk f. Eks., naar han er sammen med nogle gode Venner, eller paa anden Maade bedrager en anden, kan man dog ikke sige, at det har det mindste militære over sig. Men naar han f. Eks. benytter sin Stilli-ning i et Regeringskontor eller som Adjutant eller lignende til Udøvelse af et Bedrageri, saa kan man ganske vist ikke nægte, at der i alt Fald er Mulighed for, at militære Hensyn og Regler kunne spille ind med, til hvis rette Paadømmelse militær Indsigt er nødvendig eller højst hensigtsmæssig.

Jeg mener nu — og der er mange fremmede Straffelove, der følge den Tanke —, at man i den Henseende skulde sige, at i alle de Tilfælde, hvor en Lovgivning lægger en særlig Straf paa en af militære begaaet Forbrydelse, skal den høre ind under de militære Domstole, men i andre Tilfælde, hvor der ikke gælder noget andet Straffeprincip end den borgerlige Straffelovs, bør Sagen henvises til den borgerlige Ret, og man bør lade den blive en borgerlig Sag. Medens man ikke tidligere har kunnet føre en saadan Sondring igennem, har man netop i den militære Straffelov af 7. Maj 1881 indført en saadan Son-